

Miksi jakaisin dataani? Tutkijalla on tärkeämpääkin tekemistä

Näkökulmat Julkaistu 05.08.2014 klo 14:12 Kirjoittaja Heta Koski / Päivi Rauste CC 4.0 BY

Tutkimusaineistojen avoimella saatavuudella edistetään aineistojen jatkokäyttöä. Joskus datan jakaminen saattaa kuitenkin tuntua vain ylimääräiseltä työltä tutkijalle, joka mieluiten keskittyisi varsinaiseen intohimoonsa – tutkimiseen. Datan avaamisella on kuitenkin monia etuja niin tutkijalle itselleen kuin koko yhteiskunnalle.

Miksi antaisin pois vaivalla keräämäni aineistot?

Aineiston julkaiseminen tuo tutkijalle lisää julkisuutta. Julkaisut, joiden tausta-aineisto on avointa, keräävät enemmän viittauksia kuin julkaisut, joiden tausta-aineisto ei ole saatavilla.

Tutkija voi lisätä julkaisemansa aineistot ansioluettelonsa. Toiveissa on, että jatkossa tätä tietoa hyödynnettäisiin entistä enemmän myös rahoituspäätöksissä. Resurssit on helpompi kohdentaa, kun rahoittajat tietävät, mitä aineistoja on olemassa ja tutkijan ansiot voidaan huomioida myös aineistojen tuottamisessa. Datan jakamisessa ja avaamisessa on kuitenkin erittäin suositeltavaa hyödyntää lisenssejä, jotka varmistavat tutkijan oikeudet omaan aineistoonsa.

Avoimuus madaltaa kynnyistä tutkijoiden väliseen viestintään. Tutkija saa helpommin palautetta, jonka pohjalta aineistoa voidaan parantaa edelleen. Palaute auttaa uusien tutkimuskysymysten asettelua ja uusien vastausten löytämisestä analysoitaviin ongelmiin. Aineiston julkaiseminen kannustaa myös muita tutkijoita jakamaan aineistojaan. Loppujen lopuksi voit saada takaisin enemmän kuin mistä luovut.

CC 4.0 BY avointiede.fi

Pyritäänkö avoimuuteen tieteellisen vaikuttavuuden ja laadun kustannuksella?

Koko tiedeyhteisö hyötyy tutkimusaineistojen jakamisesta, sillä tieteenteko tehostuu ja nopeutuu, kun olemassa olevia aineistoja käytetään uudelleen. Myös tutkimuksen laatu usein paranee, kun sitä on tarkastelemassa ja kehittämässä useampi taho.

Aineistojen kerääminen on usein kallista ja työlästä. Jotkut aineistot ovat myös niin ainutlaatuisia, että niiden uudelleen kerääminen on joko mahdotonta, hyvin kallista tai jopa eettisesti arveluttavaa. Datan jakaminen tuo takeita tiedon säilyvyydestä yksittäisten tutkimushankkeiden päättyessä.

Aineistojen avoin saatavuus voi edistää myös uusien tutkimusmenetelmien kehittämistä sekä tehostaa opetusta ja uusien tutkijasukupolvien koulutusta. Tutkija altistuu väkisinkin uusille

näkökulmille tutkimustiedon ollessa avointa. Tutkimusaineistojen saatavuus parantaa tutkimuksen innovatiivisuutta, tieteenalojen sisäistä ja välistä verkostoitumista sekä tutkijoiden tunnettuutta. OECD:n suosituksen mukaan julkisrahoitteisen tutkimusdatan avoin saatavuus on olennainen edellytys myös tulokselliselle kansainväliselle tiedeyhteistyölle.

Ovatko avoimuuden keinot ja hyödyt vielä epäselviä?

Julkisilla varoilla rahoitetun tutkimuksen tulosten avoin saatavuus lisää tutkimuksen läpinäkyvyyttä, uskottavuutta ja hyödyllisyyttä veronmaksajien näkökulmasta. Avoimuus edistää demokratiaa ja parantaa poliittisen päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja laatua, kun sekä kansalaisilla että päätöksentekijöillä on päätösten kannalta oleellinen tutkimustieto paremmin käytettävissään. Avoimista aineistoista on hyötyä niin julkishallinnolle kuin yrityksillekin: ne voivat luoda uusia mahdollisuuksia innovaatiotoiminnalle.

Aineistojen ja julkaisujen avoimuus demokratisoi tiedon saatavuutta sekä kansallisesti että globaalisti tarjoten tasa-arvoiset mahdollisuudet aineistojen käyttöön myös niille tutkijoille (esimerkiksi kehitysmaissa), joilla ei ole varaa kalliiden aineistojen ostamiseen.

Avoimuuden aito toteutuminen vaatii kuitenkin ohjeistusta ja tukea, oikein kohdistettua rahoitusta, yhteisiä palveluita, tiedon jakamista ja osaamisen kasvattamista. Tämän työn edistämisessä OKM:n Avoin tiede ja tutkimus –hanke on aktiivisesti mukana.

Artikkelin lähteenä on käytetty [Tutkimuksen tietoaaineistot \(TTA\)](#) -hankkeessa laadittua [Datanhallinnan opasta](#) (tdata.fi). Oppaaseen on koottu datanhallinnan keskeisimmät osa-alueet, jotka jokaisen tutkimusjärjestelmän toimijan olisi hyvä ottaa huomioon. Tutkijan avuksi on laadittu datanhallinnan suunnittelun muistilista, jonka lisäksi opas sisältää taustatietoa mm. tutkimusprosessista ja olemassa olevista palveluista.